

Biblioteka 2017

MRU biblioteka savo veiklą sieja su Universiteto strateginės veiklos uždaviniais ir priemonėmis, studijų proceso reikalavimais ir nuosekliu akademinų poreikių tenkinimu. Ji aktyviai ir profesionaliai dalyvauja mokslo, inovacijų ir studijų procese, bendradarbiauja su Universiteto bendruomene – komplektuoja į jos poreikius orientuotą spaudinių fondą, elektroninius šaltinius, plėtoja edukacines paslaugas, kuria lanksčias ir šiuolaikiškas tradicines ir elektronines mokymosi aplinkas, formuoja informacijos paieškos, vertinimo ir naudojimo gebėjimus.

2017 metais spartūs aplinkos ir Universiteto pokyčiai keitė ir biblioteką. Modernių paslaugų įdiegimas, atviri bibliotekos fondai pakeitė bibliotekininkų darbo pobūdį, suteikė bibliotekos naudotojams savarankiškumo bei pasirinkimo laisvę naudotis fiziniais ar elektroniniais ištekliais.

Vykstant technologijų pažangai, biblioteka taip pat keičia teikiamas paslaugas. CR atsisakyta bibliotekos darbuotojų, teikiančių administratoriaus paslaugas – informuojančių apie bibliotekos darbo laiką, stebinčių tvarką dienos metu ir bibliotekininkų, prižiūrinčių fondus kiekvienoje bibliotekos skaitykloje. Mažėjantis bibliotekos darbuotojų skaičius (2017 m. pabaigoje dirbo 15 darbuotojų, 2016 m. pabaigoje – 22) neturi įtakos teikiamų paslaugų kokybei. Svarbiausias kokybės užtikrinimo veiksnys yra komandinis darbas, pasitikėjimas ir supratingumas. Sutelkta profesionali, darni komanda, kuri rūpinasi kiekvienu bibliotekos naudotoju.

Gegužės mėnesį nustojo veikti bibliotekos skyrius Pirmuosiuose rūmuose (Valakupių g. 5). Didžioji dalis skyriaus fondo buvo perkelta į Centrinčius rūmus, sutelkiant čia pagrindinį konsultacinį ir ugdymo bloką. Nuo šių mokslo metų Universitete bibliotekos paslaugos teikiamos Centrinuose rūmuose Vilniuje (toliau – CR) ir Viešojo saugumo fakultete Kaune (toliau – VSF). Atnaujinti pagrindiniai bibliotekos veiklos dokumentai – Naudojimosi biblioteka taisyklės, Bibliotekos darbo pailgintu laiku tvarka (lietuvių ir anglų k.), mokamų paslaugų įkainiai.

Universiteto biblioteka daug dėmesio skiria Universiteto veiklos pokyčiams, bibliotekos vaidmeniui aptarnaujant studentus, mokslininkus bei tyrėjus, skaitmeniniams informacijos fondams bei paslaugoms.

Išteklių formavimas

Universiteto biblioteka, teikdama įvairaus spektro paslaugas, siekia sukurti visapusišką prieigą prie informacijos šaltinių tiek fizinėje, tiek virtualioje aplinkose, dalyvauti mokymo procese, bibliotekos naudotojams suteikti visą reikiamą informaciją, kuri užtikrina kokybiškas studijas.

Bibliotekos informacijos išteklių pokyčiai

	2016	2017
Bibliotekos fondas (egz.)	244 867	242 494
Gauta leidinių per metus (egz.)	1 859	2 212
Nurašyta leidinių per metus (egz.)	2 498	4 585
Gaunama periodinių leidinių (pavad.)	88	83
Prenumeruojama duomenų bazių	46	42
El. knygų skaičius DB (pavad.)	296 807	334 489
Periodinių leidinių skaičius DB (pavad.)	30 395	32 694

2017 m. bibliotekos fondas (fizinių vnt.) statistiškai sumažėjo, nes nurašyta daug praradusių aktualumą bei susidėvėjusių leidinių. Statistinių fondų skaičių sumažino ir Lietuvos nacionalinei Martyno Mažvydo bibliotekai perduota 1270 egz. Adolfo Damušio demokratijos studijų centrai dovanotų leidinių kolekcija bei Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekai perduotos Liucernos universiteto Teisės mokslų fakulteto ir Liucernos ZHB (Zentral und Hochschulbibliothek Lucern) Teisės bibliotekos dovanotos 1613 egz. daktaro disertacijos.

2017 m. iš įvairių organizacijų bei asmenų gauta 1434 egz. dovanotų leidinių. Akademinei biblioteka šiandien jau nebeįsivaizduojama be elektroninės terpės, kurioje funkcionuoja elektroninės duomenų bazės, teikiančios gausybę informacijos, skirtos efektyviam studijavimui. Formuojant fondus bibliotekai ir toliau prioritetu lieka elektroninių išteklių įsigijimas. Informacijos išteklių įsigijimui 2017 m. Universitetas skyrė 83,4 tūkst. eurų biudžeto lėšų, iš jų el. ištekliams – 75,4 tūkst. eurų.

Bibliotekos informacijos ištekliams formuoti ir kitoms išlaidoms skirtų lėšų analizė (tūkst. Eur)

	2016	2017
Iš viso lėšų ištekliams ir kitoms išlaidoms (tūkst. Eur)	100,3	94,7
<i>Iš jų:</i>		
Biudžeto lėšos	89,1	83,7
Projektų ir kitos lėšos	0,4	0,6
Dovanos iš įvairių organizacijų ir asmenų	10,8	10,4
Lėšos atskiroms dokumentų rūšims:		
Knygoms, tęstiniams leidiniams, CD, DVD (fizinėse laikmenose) iš viso	17	18,7
Žurnalų ir laikraščių prenumeratai	11,3	0,6
Duomenų bazių prenumeratai	63,5	67,3
<i>Iš viso lėšų ištekliams (tūkst. Eur)</i>	91,8	86,6
Kitoms išlaidoms:		
Tarptautinio tarpbibliotekinio abonemento (TTBA) paslaugoms	0,1	0,5
Asociacijų, konsorciūmų mokesčiams	8,4	7,6
Iš viso:	100,3	94,7

Biblioteka prenumeruoja e. išteklius, jie papildo tradicinių leidinių fondą. 2017 m. buvo užprenumeruotos 42 duomenų bazės, didesnė jų dalis – per Lietuvos mokslinių bibliotekų asociacijos vykdomą projektą *eMoDB.LT3: Elektroninių mokslo duomenų bazių atvėrimas Lietuvai – trečiasis etapas*. Tarp bibliotekos vartotojų populiariausios yra šios duomenų bazės: *MRU eBooks*, *VGTU eBooks*, *Science Direct*, *HeinOnline*, *Academic Search Complete (EBSCO)*, *Business Source Complete (EBSCO)*.

Prenumeruojamose duomenų bazėse esančių leidinių skaitymo statistika 2014–2017 m.

	2014	2015	2016	2017
Atsisiūsta visateksčių dokumentų iš prenumeruojamų DB	611 356	485 208	652 288	508 064*

*Negalutiniais duomenimis (dar ne visi leidėjai atsiuntė duomenis).

Labai svarbi bibliotekos informacijos sistemos dalis yra duomenų bazės: bibliotekos elektroninis katalogas, institucinė talpykla, Universiteto mokslininkų parengtų publikacijų, daktaro disertacijų ir magistrantų baigiamųjų darbų duomenų bazės.

Bibliotekos pildomos duomenų bazės

	2016	2017	Iš viso įrašų
Parengta bibliografinių įrašų el. kataloge	952	698	64 539
Nuskenuota ir įkelta į el. katalogą knygų viršelių ir turinių (lapų)	2 540	4 522	48 884
Įkelta įrašų eLABa (PDB) talpykloje	1048	666	17 059
Parengta bibliografinių įrašų MRU PDB	1 022	170	21 345
Įkelta įrašų eLABa (ETD) talpykloje	293	204	4 734
Patalpinta dokumentų MRU institucinėje talpykloje	99*	603	4 472

*Ilgą laiką buvo tvarkoma MRU institucinės talpyklos programa, todėl buvo nepildoma

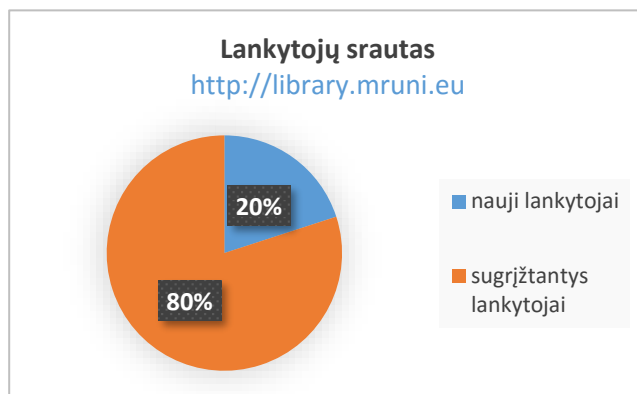
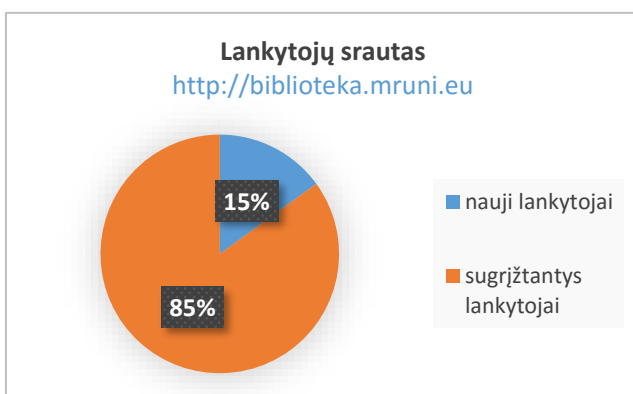
Tarp vartotojų labai populiaru Universiteto institucinė talpykla. 2017 m. jos peržiūrų skaičius pagal *Google Analytics* duomenis – **150 895**. Talpykla užregistruota *OpenAIRE* talpyklų tinkle. Bibliotekos darbuotojai atsisakė mokslo publikacijų dubliavimo pildant mokslo Publikacijų duomenų bazę (PDB) ir nuo 2017 m. pagal MRU vidinio vertinimo poreikius generuoja ataskaitoms pritaikytus bibliografinius sąrašus iš eLABa talpyklos. 2017 metais išleistas MRU publikacijas galima rasti tik atvirosios prieigos nacionalinėje talpykloje *eLABa* arba kataloge – Lietuvos akademinėje elektroninėje virtualioje bibliotekoje. Pagal MRU poreikius talpykloje įkelti *Scopus* citavimo indeksai.

Bibliotekos lankytojai

Prie bibliotekos paslaugų kokybės užtikrinimo prisideda ir bibliotekos aplinka. Kokybė turi atsispindėti ne tik Universiteto bibliotekoje, jos fizinėje aplinkoje, bet ir už jo ribų. Naudodamasis paieškos sistemomis namuose ar bet kur kitur naudotojas turi jausti teikiamų paslaugų kokybę – pasiekti bibliotekos katalogus, duomenų bazines, kitus el. išteklius, gauti reikiamą informaciją apie biblioteką.

Universiteto bibliotekos ir jos teikiamų paslaugų populiarumą bei virtualių lankytojų skaičių parodo plačiausiai pasaulyje naudojamas interneto rinkodaros įrankis *Google Analytics*.

2017 m. bibliotekos svetainė lietuvių k. (<http://biblioteka.mruni.eu>) aplankyta 282 tūkst. kartų. Svetainėje apsilankė **207 tūkst.** žmonių, iš jų 15 proc. buvo nauji lankytojai. Bibliotekos svetainė anglų k. (<http://library.mruni.eu>) aplankyta 20 tūkst. kartų. Svetainėje apsilankė 8 tūkst. žmonių, iš jų 20 proc. buvo nauji lankytojai.

Bibliotekos tinklalapio (<http://biblioteka.mruni.eu>) statistika, 2017 m.

Peržiūrėtos rubrikos	Apsilankymų skaičius per metus
Katalogai	27 960
Duomenų bazės	25 139
Kaip prasitęsti naudojimosi leidiniais terminą	19 798
Bibliotekos paslaugos	8 084
Lietuvos akademinė elektroninė biblioteka (eLABa)	7 908
Darbo laikas	7 399
MRU mokslo publikacijos	5 282

Bibliotekos tinklalapio (<http://library.mruni.eu>) statistika, 2017 m.

Peržiūrėtos rubrikos	Apsilankymų skaičius per metus
Paslaugos (<i>Services</i>)	2 113
Prenumeruojamos duomenų bazės (<i>Subscribed Databases</i>)	1 941
Duomenų bazės (<i>Databases</i>)	1 640
Katalogai (<i>Catalogues</i>)	777

Darbo laikas (<i>Working Hours</i>)	615
Teminė informacija (<i>Subject Information</i>)	343
Testuojamos duomenų bazės (<i>Free Trial Databases</i>)	279
Apie biblioteką (<i>About Library</i>)	222
Kontaktai (<i>Contacts</i>)	167

Puslapio lankytojai pagal šalis, 2017 m.

http://biblioteka.mruni.eu		http://library.mruni.eu	
Šalis	Apsilankymų skaičius	Šalis	Apsilankymų skaičius
Lietuva	104 340	Lietuva	5 798
Didžioji Britanija	399	Ukraina	695
Danija	276	JAV	103
Vokietija	248	Vokietija	92
Norvegija	206	Turkija	89
Lenkija	136	Lenkija	76
Latvija	131	Prancūzija	69
JAV	116	Didžioji Britanija	52
Švedija	112	Belgija	50
Italija	102	Italija	48

Iš viso 2017 m. bibliotekos puslapiuose paskelbti įrašai pasiekė 74 056 žmones.

Bibliotekos informacija aktyviai skelbiama ir sklaidžiama socialiniuose tinkluose. Universiteto biblioteką *Facebook* socialiniame tinkle seka **2649** žmonės. 2017 m. bibliotekos *Facebook* puslapiuose paskelbta **112** įrašų. Labiausiai pasiekiamas (matė 3636 žmonės) įrašas buvo 2017 m. spalio 17 d. Jame buvo kviečiama dalyvauti *EBSCO* mokymuose.

Kitas svarbus *Facebook* socialinio tinklo rodiklis – peržiūros. Daugiausiai peržiūrų (258) susilaukė 2017 m. įrašas informuojantis apie galimybę pasitikrinti laisvas kompiuterines darbo vietas bibliotekoje:

Mykolas Romeris universiteto biblioteka įkėlė 2 naujas nuotraukas

Paskelbė Loreta Šetbarė (?) · Lapkritis 10 d., 10:03 · ©

Sesija – artyn, skaityklos – vis pilnyn...
 Ieškot laisvų darbo vietų skaityklose? Prisijunkite šiuo adresu
<https://apps3.mruni.eu/kompuz/> ir dar prieš ateidami į biblioteką galėsit matyti, kurios kompiuterinės darbo vietos yra laisvos.

Socialinio tinklo *Twitter* bibliotekos paskyroje yra paskelbti **247** pranešimai. Atsižvelgiant į *Twitter* socialinio tinklo nedidelį populiarumą Lietuvoje, MRU bibliotekos *Twitter* paskyroje skelbiama informacija ir toliau buvo orientuota į tarptautinę bendruomenę – visa informacija pateikiama tik anglų kalba.

Bibliotekos *Google My Business* paskyra leidžia stebėti naudotojų atsiliepimus, rekomendacijas bei vertinimus. Šiuo metu paskyroje yra pateikti 25 atsiliepimai apie biblioteką.

★★★★★ 5 žvaigždučių skalėje bibliotekai suteiktas 4,2 žvaigždučių įvertinimas:

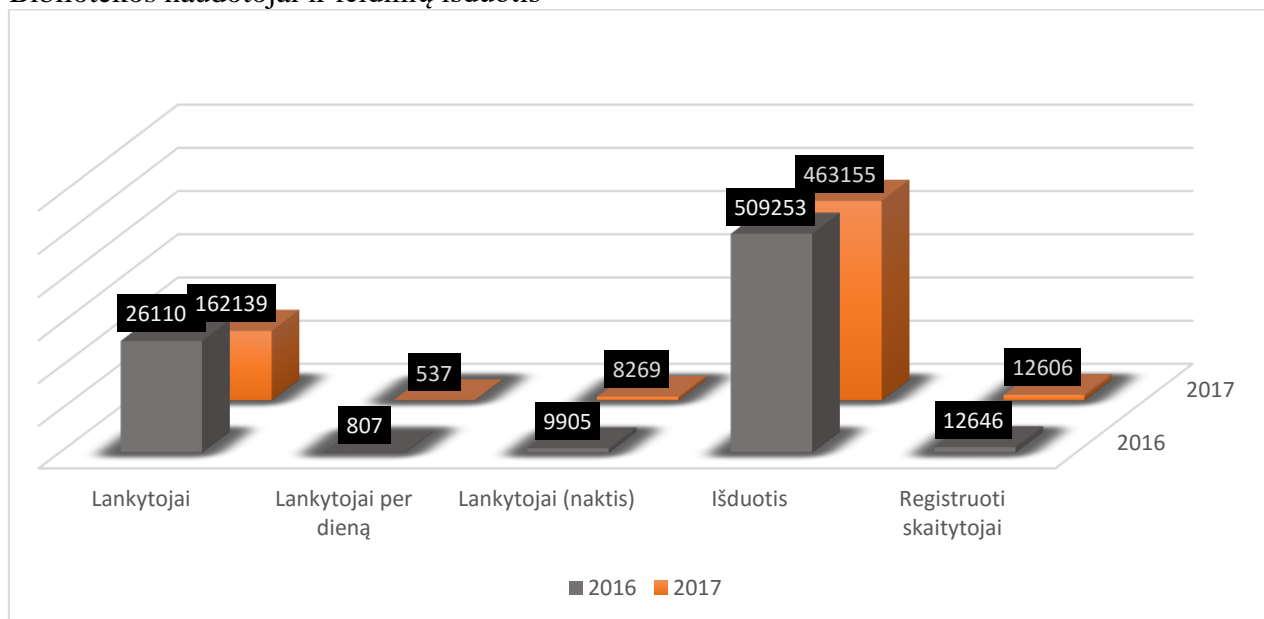
Išanalizavus naudotojų poreikius buvo atnaujinta ir papildyta informacija apie mokslo publikacijų registravimo tvarką, pertvarkytos bibliotekos svetainės *Naujienų* skilties rubrikos.

Naudotojų aptarnavimas

Bibliotekos teikiamos paslaugos yra susijusios su paslaugų kokybe naudotojui. Bibliotekos darbo laikas atitinka lankytojų poreikius – CR biblioteka skaitytojams atvira 7 dienas per savaitę. Naudotojai aptarnaujami **10** skaityklų bei **2** abonementuose, iš viso bibliotekoje (kartu su VSF) yra **396** (2016 m. – 502) darbo vietos, 111 (2016 m. – 129) kompiuterinių darbo vietų (4 iš jų skirtos asmenims su negalia). Uždarius Pirmųjų rūmų bibliotekos skyrių ir dvi Tyliąsias skaityklas perdavus Akademinių reikalų centrui – sumažėjo 106 darbo vietos skaitytojams. Tačiau vietų stygiaus nėra – studentų yra pamėgtos ir mielai naudojamos mokymosi ir komunikacijos erdvės Mažojoje skaitykloje, Abonemente ir kituose jaukiuose bibliotekos kampeliuose, kurie oficialiai nėra laikomi darbo vietomis.

Kasmet mažėja fizinių naudotojų skaičius, tačiau leidinių išduotis mažėja neįžymiai (9 proc.), nes auga virtualių naudotojų skaičius ir el. išteklių panauda.

Bibliotekos naudotojai ir leidinių išduotis

Metai	Lankytojai	Per dieną	Nakties metu	Skaitytojai	Išduotis	Į namus	Vietoje
2016	261 102	807	9 905	12 646	509 253	148 494	360 759
2017	162 139	537	8 269	12 606	463 155	124 508	338 647

Populiarėja bibliotekos teikiamos Tarpbibliotekinio abonemento (TBA) ir Tarptautinio tarpbibliotekinio abonemento paslaugos (TTBA) paslaugos. Iš 57 gautų užsakymų 34 buvo įvykdyti. Kai kurie iš jų buvo įvykdyti atlikus paiešką prenumeruojamose duomenų bazėse, atviros prieigos šaltiniuose. Daugiausia užsakymų įvykdyta iš Vokietijos, Norvegijos, Danijos bibliotekų. 23 užsakymai neįvykdyti, nes knygas turėjo Vilniaus miesto biblioteka, bibliotekos turėjo tik elektroninę knygos versiją ir kt.

Tarptautinio tarpbibliotekinio abonemento paslaugos

Metai	Skaitytojai			Užsakymų skaičius			Įvykdytų užsakymų skaičius		
	dėstytojai	studentai	iš viso	knygos	straipsniai	iš viso	knygos	straipsniai	iš viso
2016	9	4	13	42	3	45	29	0	29
2017	11	3	15	56	1	57	34	0	34

2017 m. bibliotekoje nuolat veikė naujų knygų parodos. Teminės parodos buvo rengiamos minint Lietuvos valstybei svarbias datas: Sausio 13, Vasario 16, Kovo 11. VSF bibliotekos skyriuje buvo paminėtos profesinės šventės: Tarptautinė muitinių diena, Angelų sargų diena. Knygų pristatymus ir susitikimus su rašytojais rengėme kartu su MRU Literatūros klubu.

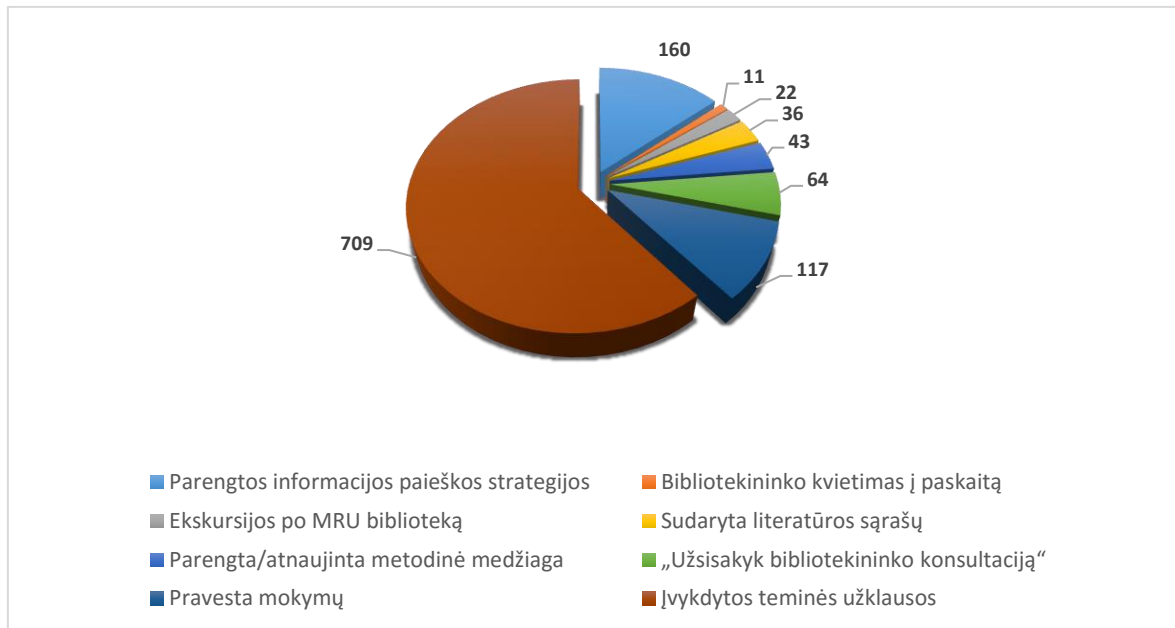
Parodos ir renginiai

Parodos ir renginiai	2016	2017
Renginiai	9	4
Parodos	26	18
Ekskursijos	9	2

Ugdomoji veikla

2017 m. MRU teminiai bibliotekininkai vedė mokymus ir teikė konsultacijas studentams, mokslininkams ir jaunesiems tyrėjams – rengė bibliografinius sąrašus, informacijos paieškos strategijas bei įvairią metodinę medžiagą. Jie vedė ekskursijas po biblioteką lietuvių, vokiečių ir anglų kalbomis Lietuvos ir tarptautiniams studentams, darbuotojams, svečiams, pristatė bibliotekos išteklius studijų programų ir fakultetų ekspertinio vertinimo metu, parengė naują virtualų bibliotekos pristatymą ir 4 naujienlaiškio „Bibliotekos aktualijos“ numerius, pildė teminių nuorodų katalogą. Kas savaitę buvo pildomas *Projektų kalendorius* – atrenkami projektų kvietimai finansuojamoms veikloms vykdyti ir siunčiami MRU darbuotojams (rasti ir pateikti 377 kvietimai).

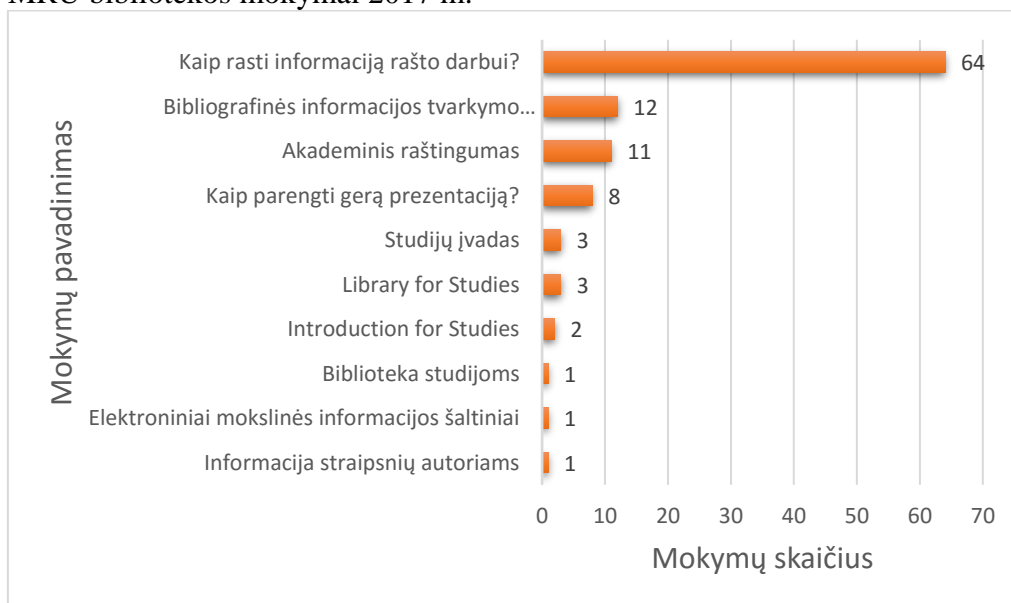
Pagrindiniai teminių bibliotekininkų veiklos rodikliai

Tarp teminiams bibliotekininkams pateiktų užklausų dominuoja studentų užklausos dėl mokslinės informacijos paieškos, citavimo ir literatūros sąrašo sudarymo. Didelis dėmesys skiriamas studentų informaciniam ir akademiniam raštingumui ugdyti. Buvo rengiami mokymai, vedamos individualios ir grupinės konsultacijos. Mokomoji medžiaga ir jos vaizdo įrašai savarankiškoms studijoms keliami į el. erdvę.

2017 m. bibliotekoje buvo organizuoti **106** įvairūs mokymai lietuvių ir anglų kalbomis. Jie organizuoti ir virtualioje studijų aplinkoje MOODLE. Teminiai bibliotekininkai dalyvavo dėstant privalomąjį studijų dalyką „Studijų įvadas“ I kurso bakalauro studijų studentams. Studentams, dėstytojams ir mokslininkams vyko bibliografinės informacijos tvarkymo programų „Zotero“ ir „Mendeley“ mokymai. Teminiai bibliotekininkai dalyvavo dėstytojų rengimo programoje „Edukacinė ir mokslinė aplinka Mykolo Romerio universitete“.

MRU bibliotekos mokymai 2017 m.

2017 m. mokslininkams ir tyrėjams buvo suteikta **200** konsultacijų dėl mokslo darbų publikavimo prestižiniuose mokslo žurnaluose, atnaujinti MRU partnerių ir Lietuvoje leidžiamų mokslo žurnalų bei aukštai vertinamų *Web of Science* ir *Scopus* žurnalų sąrašai. Atliktos MRU mokslo publikacijų, labiausiai cituotų MRU mokslininkų 2015–2017 m. ir kitų Lietuvos universitetų žurnalų, indeksuotų *Web of Science* ir *Scopus* duomenų bazėse, analizės, atnaujinta Universiteto svetainės rubrika, skirta mokslo darbuotojų publikavimosi klausimams „Informacija autoriams“. 2017 metais buvo papildyti bei atnaujinti mokslininkų ir tyrėjų profiliai (**347**) MRU ekspertų portale *PURE*, administruojami MRU mokslo žurnalai internetinėje mokslinių žurnalų leidybos ir publikavimo sistemoje (angl. *Open Journal Systems*, OJS).

2017 metų spalio mėnesį visame pasaulyje vyko renginiai, skirti informuoti visuomenę apie Atvirosios prieigos judėjimą. Ta proga Universiteto biblioteka vedė diskusiją, skirtą „Atvirosios prieigos savaitėi“ (angl. *Open Access Week*).

Biblioteka organizavo ir pristatė *EBSCOhost* duomenų bazių platformos atstovų mokymus, skirtus akademinėi bendruomenei ir bibliotekos specialistams. Mokymuose dalyvavo daugiau nei 50 dalyvių iš Vilniaus aukštųjų mokslo bei studijų institucijų.

Bibliotekininkų profesionalumą užtikrina nuolatinis kompetencijų ugdymas ir kvalifikacijos kėlimas. 2017 m. bibliotekos darbuotojai kėlė kvalifikaciją tarptautiniuose ir Lietuvos mokslo renginiuose, populiarino Universitetą, pristatė biblioteką Manheimo universitete (Vokietija) ir Varšuvos universitete (Lenkija). Kijeve vykusioje tarptautinėje konferencijoje „5th International Conference on Scientific communication in the Digital Age“ skaitytas pranešimas „Atviroji prieiga ir mokslo leidiniai Lietuvoje Mykolo Romerio universiteto pavyzdžiu“. Dalyvauta Atviros prieigos savaitėje Istanbulo Aydino universitete (Turkija) ir skaitytas pranešimas *Open Access: Mykolas Romeris University Case*. Parengta knygos dalis „Lietuvos akademinė elektroninė biblioteka“ ir publikuota kolektyvinėje monografijoje „Akademiinių tekstų nacionalinė talpykla: atviroji prieiga prie mokslo informacijos“. 2017 m. Bibliotekos erdvės ir ištekliai pristatyti svečiams iš Vokietijos, Kroatijos, Čekijos, Slovakijos, Lenkijos, Latvijos, Ukrainos. Bibliotekoje stažavosi 1 darbuotojas iš Vroclavo universiteto (Lenkija).

Kvalifikacijos kėlimas užsienyje 2017 m.

Kvalifikacijos kėlimas	Darbuotojų skaičius
Konferencijose	1
Stazuotėse	2
Pažintiniai ir tiksliniai vizitai	2
Iš viso:	5

Universiteto biblioteka plėtoja bendradarbiavimą, keičiasi patirtimi su Lietuvos ir užsienio šalių akademinėmis bibliotekomis, reprezentuoja Universiteto biblioteką Lietuvos ir tarptautinėse asociacijose.